

Recapitulatio Circularum						
Alba Superior	417	832	251	65	290	29
Alba Inferior	702	1679	1198	204	653	119
de Kukullo	644	1535	581	63	567	77
Thorda	824	2252	640	184	712	82
Kolos	927	2131	586	211	825	92
Doboka	680	1878	1127	253	647	23
Solnol Inferior	505	1317	288	217	1162	113

NAGY PÁL

NAGY PÁL

Magyarország és Erdély
cigány népessége
a 18–19. században

NEMZETI
KISEBBSÉGGUTATÓ
INTÉZET

Nemzeti Kisebbségkutató Intézet • Kriterion Könyvkiadó
Kolozsvár

TARTALOM

BEVEZETÉS.....	7
A könyv témája és szerkezete	13
Elméleti és módszertani kérdések	17
A <i>ki a cigány?</i> történeti aspektusai.....	22
Szakirodalmi áttekintés.....	28
Magyarország	28
Erdély	34
Levéltári és kiadott források	36
Magyarország	37
Erdély	52
1. CIGÁNYPOLITIKA A 18–19. SZÁZADBAN	61
1.1. Helytartótanácsi rendeletek Magyarországon	63
1.2. A Főkörmányszék rendeletei Erdélyben.....	82
1.3. Tervezetek a magyar országgyűléseken	86
1.4. Tervezetek az erdélyi országgyűléseken.....	94
1.5. „Cigányügy” és modernizációs dilemma	105
2. A MIGRÁCIÓ.....	107
2.1. A migráció irányai és módozatai a Kárpát-medencében	108
2.2. A mendikációs közösség.....	118
2.3. Mendikációs történetek	121
3. MAGYARORSZÁG CIGÁNY NÉPESSÉGE A 18–19. SZÁZADBAN	126
3.1. Cigányösszeírások Mária Terézia és II. József korában	126
3.2. A cigány népesség változásai a 19. században.....	130
3.3. Területi és lokális metszetek magyarországi példákön.....	141
3.3.1. Ócsény	141
3.3.2. Siklós.....	143
3.3.3. Temesvár.....	149
3.3.4. A kiskunfélegyházi putrinegyed.....	157
3.3.5. Somogy vármegye cigánysága a 18–19. században.....	161
4. ERDÉLY CIGÁNY NÉPESSÉGE A 18–19. SZÁZADBAN	172
4.1. Cigányok az 1750–1791. évi erdélyi adóösszeírásokban	176
4.2. Az 1781. és 1783. évi erdélyi cigányösszeírások	186

4.3. Erdély cigánysága a 19. század első felében	193
4.4. Területi és lokális metszetek erdélyi példákön.....	197
4.4.1. Fogaras.....	197
4.4.2. Marosszék és Marosvásárhely	202
4.4.3. Kolozsvár	212
ÖSSZEFOGLALÁS, KÖVETKEZTETÉSEK	216
FORRÁSOK ÉS SZAKIRODALOM.....	226
Levéltári és kéziratok források.....	226
Kiadott források, forráskiadványok.....	228
Szakirodalom.....	231
MELLÉKLETEK	
A nevelőszülőkhöz adott gyermekek összeírásának részlete Somogy megyéből [1785. október].....	251
Az 1794-ben rendszeresített összeírási ív	252
Az 1837-ben bevezetett összeírási formula	253
Királyi és helytartótanácsi rendeletek 1724–1787.....	254
Helytartótanácsi rendeletek 1791–1846.....	271
Az 1841–1843. évi erdélyi országgyűlési tervezet javaslatai a cigányok helyzetének rendezésére	283
Táblázatok jegyzéke	285
Rezümé.....	286
Rezumat	295

A könyv célja áttekintést adni Magyarország és Erdély forrásokban cigánynak nevezett népességének 18–19. századi történetéről.

A történeti kérdések tárgyalásának fontos szempontja a téma fogalomtörténetének feltárása. A történetiség elvét követve, a források szóhasználatára alapján használja a szerző a *cigány* csoportnevet. A romakutatásokban évtizedek óta visszatérő *ki a cigány?* kérdésre történeti aspektusból sem adható egzakt válasz, de nem is kerülhető meg, mert ezen keresztül helyezhető el munkája a kutatások rendszerében. A *kulturális csoport* versus *marginális csoport* dilemmában egyik megközelítést sem tekinti kizárólagosnak.

ISPMN

Kriterion
Könyvkiadó

ISBN 978-606-8377-84-1

ISBN 978-973-26-1349-8

9 789732 613498